Regional Samarbeidsanalyse

Sør-Øst brannregion

SCANIA
KJ 35258

Forord

«I Norge baseres arbeidet med samfunnssikkerhet på fire grunnleggende prinsipper: ansvar, likhet, nærhet og samvirke. De gjelder for alle typer kriser fra naturhendelser, ulykker til sikkerhetspolitiske kriser og væpnet konflikt.»[1] Med bakgrunn i disse prinsippene så har vi sett på hvordan Sør-Øst brannregion best kan innrette seg ut ifra de rammebetingelser som gjelder i dag. Samfunnet øker i kompleksitet og det er stadig skiftende forutsetninger. Ikke minst er det sikkerhetspolitiske bakteppet i endring.
Vi ser at relevante og gripbare kapasiteter blir viktige for å sikre evnen til å håndtere hendelser i hele vårt område, både i dag og i fremtiden. Dette krever en dynamisk og fleksibel organisering, samtidig som tydelige faglinjer og kommandolinjer ivaretas.

I våre anbefalinger ser vi at det blir en balanse mellom daglig drift og håndtering av hendelser. Tilbakemeldingen fra brannsjefene peker eksempelvis på at man i dag klarer seg bra i hverdagen, men flere har bekymringer når det gjelder store og langvarige hendelser. Våre anbefalinger legger i stor grad opp til å bevare den lokale forankringen, men samtidig gjøre felles koordinering mulig ved hendelser som trenger større ressursinnsats. Den samme overbygningen ser vi kan gi gevinster når det gjelder daglig drift og kompetanseutvikling. Robuste og attraktive fagmiljøer blir i så fall en styrke for brannregionen.

Vår anbefaling baserer seg på alternative organiseringer av brann- og redningsvesenene og vi ser for oss at en gradvis utvikling fra alternativ 1 og til alternativ 4 er å foretrekke. Det vil hensynta en utvikling av felles kultur og fagmiljøer.

1 Justis- og beredskapsdepartementet. (2016, Desember 09). Meld. St. 10 (2016–2017) - Risiko i et trygt samfunn - Samfunns sikkerhet.

Innhold

Forord **3**

1. Innledning **6**

1.1 Mål/hensikt 7

1.2 Avgrensninger 7

1.3 Organisering av arbeidet 8

1.4 Fremgangsmåte 8

1.5 Beskrivelse av Sør-Øst brannregion 8

1.6 Beredskapslappeteppet 10

1.7 Nasjonale rammer 13

1.8 Eksempler på utfordringer og forskjeller i regional portefølje – IUA og USAR 15

2. Risikobildet **16**

3. Svar fra brann- og redningsvesenene **22**

3.1 Hendelser man trenger bistand eller spesialkompetanse til, hendelser som bør håndteres regionalt 23

3.2 Regionale ressurser 23

3.3 Eksisterende kapasiteter og kompetanse som kan være relevant å dele regionalt 24

3.4 Forebyggende- og beredskapskapasiteter som er aktuelle i regionalt samarbeid 26

3.5 Organisering, myndighet og kostnadsfordeling 27

3.6 Bekymringer ved regionalt samarbeid 27

4. Arbeidsgruppens vurderinger **29**

4.1 Alternativ 1 – Prosjektorganisasjon under Sør-Øst 110 31

4.2 Alternativ 2 – Formalisert samarbeidsavtale 32

4.3 Alternativ 3 – Forsterket Sør-Øst 110 med myndighet 33

4.4 Alternativ 4 – Regional brannledelse 34

4.5 Kostnadsmodeller 35

4.6 Tidsperspektiv 37

5. Arbeidsgruppens anbefalinger **38**

6. Mandat – alternativ 1 – prosjektorganisering under Sør-Øst 110 ..... **41**

7. Referanser **42**

1. Innledning

1.1 Mål/hensikt

Målet med denne analysen er å identifisere utviklingsområder innen samarbeid og organisering på tvers av de 18 brann- og redningsvesenene i Sør-Øst brannregion, kartlegge eksisterende kapasiteter og kompetanse innen beredskap, forebyggende og administrasjon i brann- og redningsvesenene og presentere en konkret utviklingsstrategi for regionen.

Hensikten er å fremskaffe dokumentasjon for mulig utvikling av regionalt samarbeid om definerte oppgaver, utover grunnporteføljen, mellom brann- og redningsvesen innenfor Sør-Øst brannregion.

Disse fire punktene legges til grunn for analysen:

- Eksisterende rammer for brann- og redningsområdet
- Nasjonale føringer og retningslinjer innenfor området
- Brannsjefenes ønsker og behov
- Videreutvikle fagkunnskap og øke robusthet, innenfor dagens rammer

Arbeidsutvalget[2] for brannfaglig råd Sør-Øst[3] har utarbeidet et mandat for denne analysen[4]. I dialog med utvalget er det besluttet å endre formatet fra en beredskapsanalyse til en helhetlig samarbeidsanalyse for regionen.

Basert på dette har arbeidsgruppen formulert en problemstilling som danner grunnlaget for analysen og som vi forsøker å besvare:

Hvordan kan Sør-Øst brannregion få på plass en lokal grunnberedskap og helhetlig tilgang på ytterligere regionale kapasiteter innenfor drift, forebyggende og beredskap som kan fungere i hele krisespekteret, i dag og i fremtiden, samt styrke evne til profesjonalisert ledelse og lokal utførelse?

I starten av 2025 kom Justis- og beredskaps-departementet med sitt tildelingsbrev til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)[5]. Dette brevet understreker arbeidet denne analysen adresserer og herunder viktigheten av det regionale samarbeidet som et viktig steg i utviklingen mot at fremtidens brann- og redningsvesen er i stand til å håndtere fremtidens utfordringer.

1.2 Avgrensninger

Arbeidsgruppen har valgt å avgrense analysen iht. følgende punkter:

- Økonomiske hensyn. Arbeidsgruppen vurderer ikke kostnader ved hvert tiltak. Helhetlig gjennomgang av brann- og redningsområdet[6] peker på at fordelingen av kostnader kan utformes av brann- og redningsvesenene i regionen. Arbeidsgruppen ser kort på hvilke økonomiske modeller som kan fungere, herunder eksisterende modeller som fungerer godt og som kan brukes på andre områder også.
- Brannområdene er det analysen først og fremst handler om. Vi tangerer i stor grad mot «beredskapslappeteppet», men dette analyseres ikke.

Arbeidsgruppen har brukt rapporten «Fremtidens brann- og redningsvesen - Helhetlig gjennomgang av brann- og redningsområdet» som grunnlag for hvilke oppgaver som skal løses regionalt.

Videre forutsetter arbeidsgruppen at leseren av denne analysen har grunnleggende kjennskap til regionen, begrep innen brann- og redning, krav og forventninger samt tilhørende nasjonale og regionale utredninger. Vi har derfor ikke beskrevet dette fullt ut når dette er utredet i andre rapporter.

2 Brannfaglig råd Sør-Øst har satt ned et arbeidsutvalg bestående av tre faste medlemmer og tre valgbare medlemmer, og har som en av sine oppgaver å nedsette utvalg/komitéer til å jobbe med generelle eller spesielle oppgaver av faglig karakter.
3 Brannfaglig råd Sør-Øst består av deltakere fra hvert av brannvesenene i Sør-Øst brannregion, samt Sør-Øst 110, og har som formål å utvikle og ivareta et langsiktig faglig samarbeid mellom selvstendige brannvesen i Sør-Øst brannregion innenfor brann- og redningsberedskap og nødmeldingstjenestene.
4 Brannfaglig råd Sør-Øst. (2024). Mandat arbeidsgruppe SØ brannregion beredskapsanalyse.
5 Justis- og beredskapsdepartementet. (2025). Tildelingsbrev 2025 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.
6 Justis- og beredskapsdepartementet. (2023, Juni 16). Fremtidens brann- og redningsvesen - Helhetlig gjennomgang av brann- og reningsområdet.

1.3 Organisering av arbeidet

Basert på mandatet er det etablert en regional arbeidsgruppe bestående av:

- Sten Petter Aamodt, Drammen kommune
- Petter Aamodt Evjen, Sør-Øst 110
- Hanne Kjersti Pedersen, Grenland brann og redning IKS
- Yngvi Freyr Eggertsson, Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS

Arbeidsgruppen rapporterer til arbeidsutvalget for brannfaglig råd Sør-Øst.

Første møte for arbeidsgruppen ble gjennomført 6. september 2024, og førsteutkastet ble overlevert til arbeidsutvalget for regionalt brannfaglig råd mandag 3. mars 2025.

1.4 Fremgangsmåte

Arbeidsgruppen har hatt månedlige fysiske heldagsmøter og to-timers digitale møter for å drøfte og analysere. I tillegg har det mellom disse møtene vært fordelt arbeidsoppgaver som den enkelte har utarbeidet mellom møtene.

For å utarbeide denne analysen har arbeidsgruppen benyttet seg av flere metoder for datainnsamling.

Vi har tatt utgangspunkt i rapporten «Helhetlig gjennomgang av brann- og redningsområdet»[7]. Det ble tidlig besluttet at for å kunne ha godt nok grunnlag for arbeidsgruppens anbefaling var det behov for å utvikle og sende ut en spørreundersøkelse[8] til alle de 18 brann- og redningsvesenene i Sør-Øst brannregion. Denne undersøkelsen har vært grundig analysert og resultatene er presentert i kapittel 3.

Arbeidsgruppen har også benyttet analyse av krisescenarier[9], Meld. St. 16 (2023-2024)[10]og fylkes-ROSer[11] [12], samt andre relevante dokumenter. En fullstendig liste av disse dokumentene er gjengitt kapittel 6.

1.5 Beskrivelse av Sør-Øst brannregion

Sør-Øst brannregion består av fylkene Telemark, Vestfold og Buskerud. Det er 41 kommuner fordelt på 18 brann- og redningsvesen. Regionen har en sammensetning av kommuner fra 1000 innbyggere til over 100 000 innbyggere. Kommunene fordeler seg på 12 forskjellige KOSTRA[13] grupper mellom KOSTRA gruppe 1 til og med 15. Dette gjør variasjonen mellom kommunene relativt stor, med tanke på statistisk sammenlignbarhet. Denne analysen legger ikke opp til å sammenligne, men å vurdere hvordan brann- og redningsvesenene i Sør-Øst brannregion kan samarbeide bedre for å kunne tjene innbyggerne på best mulig måte.

I tabellen på neste side er det en oversikt av innbyggertall, kommuner og brannstasjoner fordelt på de 18 brann- og redningsvesenene i regionen.

7 Justis- og beredskapsdepartementet. (2023, Juni 16). Fremtidens brann- og redningsvesen - Helhetlig gjennomgang av brann- og reningsområdet.
8 Brannsjefer, S.-Ø. B. (2025, Januar 18). Spørreundersøkelse til Sør-Øst brannregion. (A. r. samarbeidsanalyse, Intervjuer)
9 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. (2019). Analyse av krisescenarioer 2019.
10 Justis- og beredskapsdepartementet. (2024, Mars 22). Meld. St. 16 - Brann- og redningsvesenet - Nærhet, lokalkunnskap og rask respons i hele landet.
11 Statsforvalteren i Oslo og Viken. (2022). FylkesROS 2022 - Risiko og sårbarhetsanalyse for Oslo og Viken.
12 Statsforvalteren i Vestfold og Telmark. (2024). FylkesROS Vestfold og Telmark 2024-2027.
13 KOSTRA er en forkortelse for kommune-stat-rapportering. Gjennom KOSTRA sender alle norske kommuner og fylkeskommun er inn tall fra sine tjenesteområder til Statistisk sentralbyrå.

Sør-Øst brannregion	Antall innbyg-gere	Eier-kommuner	Antall kommuner	Antall stasjoner heltid	Antall stasjoner deltid	Antall stasjoner totalt
Vest-Telemark brann og redning IKS	14281	Vinje, Tokke, Seljord, Kviteseid, Fyresdal, Nissedal	6	0	6	6
Hallingdal brann og redningstjeneste IKS	16810	Ål, Gol, Hemsedal, Nes, Flå	5	0	5	5
Tinn Brannvesen	5517	Tinn	1	1	3	4
Drammensregionens Brannvesen IKS	160299	Drammen, Krøds-herad, Lier, Sigdal, Øvre Eiker	5	2	6	8
Grenland brann og redning IKS	125339	Bamble, Drangedal, Kragerø, Porsgrunn, Skien, Siljan	6	4	2	6
Ringerike brann- og redningstjeneste	38695	Ringerike, Hole	2	1	2	3
Kongsberg brann og redning	28917	Kongsberg	1	1	1	2
Larvik brannvesen	48693	Larvik	1	1	0	1
Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS	141998	Færder, Tønsberg, Horten, Holme-strand	4	3	1	4
Jevnaker brann og redning	7054	Jevnaker	1	0	1	1
Modum brannvesen	14617	Modum	1	0	1	1
Flesberg brannvesen	2808	Flesberg	1	0	1	1
Nore og Uvdal brannvesen	2478	Nore og Uvdal	1	0	1	1
Sandefjord brannvesen	66566	Sande-fjord	1	1	1	2
Notodden brannvesen	13335	Notodden	1	1	0	1
Nome og Midt-Telemark brann og redning	17435	Nome, Midt-Telemark	2	0	4	4
Hol brann og redning	4507	Hol	1	0	2	2
Rollag Brannvesen	1412	Rollag	1	0	1	1
Totalt	**710761**		**41**	**15**	**38**	**53**

1.6 Beredskapslappeteppet

Norge har en rekke ulike beredskapsaktører som dekker ulike geografiske områder på tvers av hverandre. Dette er en utfordring som krever bevisstgjøring og som det er sentralt at vi synliggjør for å skape en helhetsforståelse for regionens kompleksitet sett opp mot andre beredskapsaktører brann- og redningsvesenet samvirker med. Sør-Øst brannregion kan bli mer relevant om vi klarer å samvirke bedre. I dagens sikkerhetspolitiske situasjon så har problemstillingen med uklare roller og ansvar dukket opp igjen: The European Union says it finally has the answer to a question long attributed to former U.S. Secretary of State Henry Kissinger: Who do I call if I want to call Europe?[14]

Vi ser også i evalueringen etter ekstremværet Hans at roller og ansvar kan oppfattes som uklart: «I praksis foregikk luftkoordineringen både i HRS og i Politiets nasjonale beredskapssenter, der de to koordinerte hver sine deler av helikopterressursene.» og rapporten trekker frem følgende behov:
«…behov for tydeligere avklaring av hvem som har hovedansvaret for luftkoordineringen ved en ekstremværhendelse som Hans, og hva som ligger i dette ansvaret.»[15]

I vårt tilfelle kan vi i liten grad påvirke strukturene rundt oss, men vi kan gjøre dialogen med andre aktører enklere og ikke minst internt vil vi kunne utfylle hverandre. For å illustrere hvor mange ulike grensesnitt som vi har innen beredskap i vårt område, så kan vi se i følgende oversikt på neste siden.

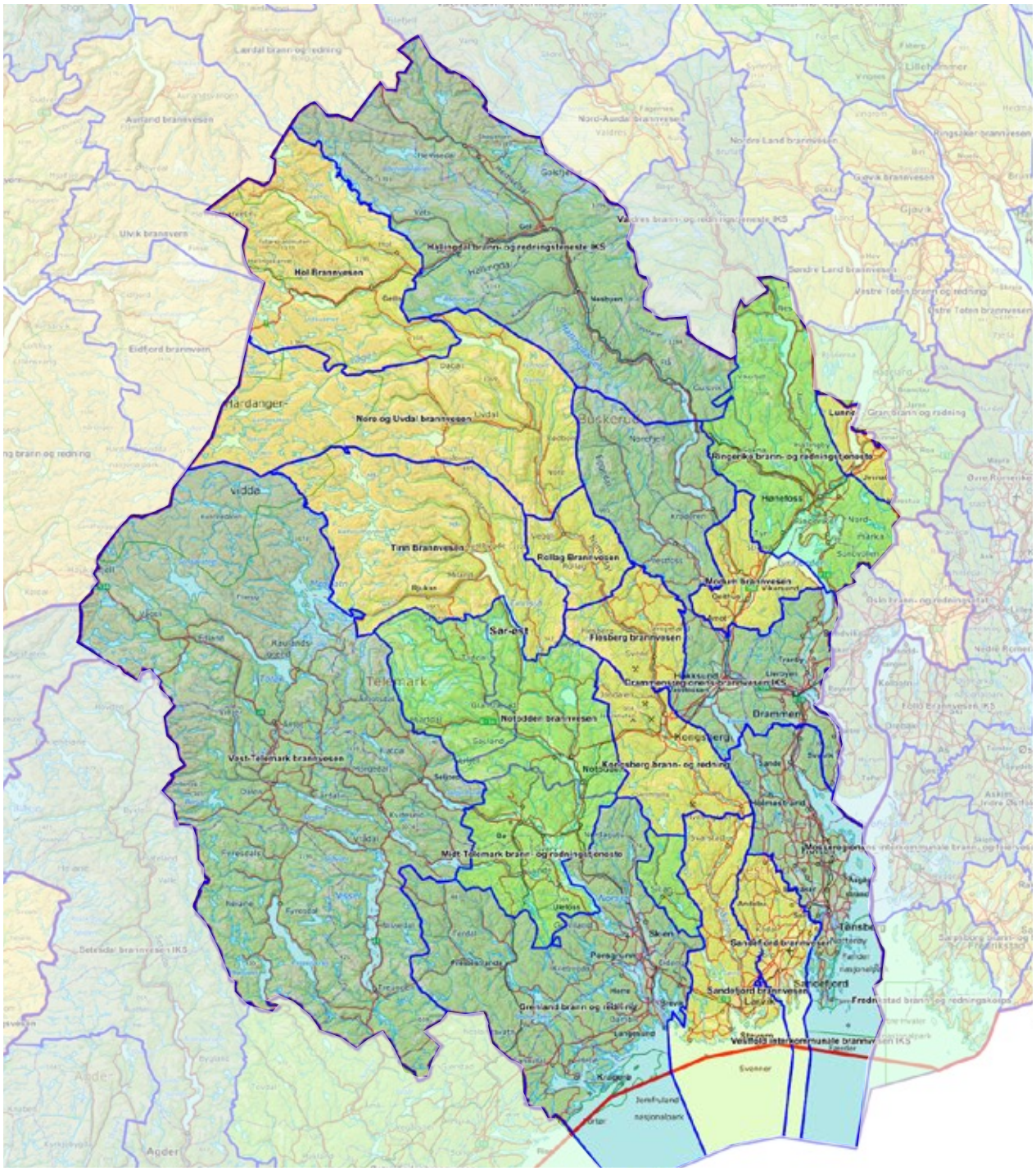

14 Reuters. (2009, November 20). EU says it has solved the Kissinger question.
15 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. (2024, September). Evaluering av ekstremværet Hans - Forebygging, beredskap og håndtering.

Fylke	Oslo	Akershus	Østfold	Buskerud	Telemark	Vestfold
	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)					
Stats-forvalter	Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus				Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	
Politi-distrikt	Oslo PD	Øst PD		Sør-Øst PD		
HV-distrikt	HV-02		HV-01	HV-03		HV-01
Sivil-forsvars-distrikt	Oslo og Akershus SFD		Østfold SFD	Buskerud SFD	Telemark SFD	Vestfold SFD
110-sentral	Oslo 110 Oslo, Asker og Bærum		Øst 110 IKS Østfold, Romerike og Follo	Sør-Øst 110 IKS		
IUA-region	IUA Indre Oslofjord Asker, Bærum, Oslo, Oppegård, Ski, Enebakk, Nesodden, Frogn, Ås og Vestby.		IUA Østfold Moss, Aremark, Fredrikstad, Halden, Hvaler, Indre Østfold, Marker, Rakkestad, Råde, Sarpsborg, Skiptvet og Våler.	IUA Buskerud Jevnaker	IUA Telemark	IUA Vestfold
Brann- og redningsvesen	Oslo	Asker og Bærum, Follo, Nedre Romerike, Øvre Romerike	Fredrikstad, Sarpsborg, Rakkestad, Halden, Aremark, Indre Østfold, Mosseregionen,	DRBV IKS, Kongsberg, Flesberg, Rollag, Nore og Uvdal, Hallingdal, Ringerike, Modum, Hol, Jevnaker	GBR IKS, Nome og Midt-Telemark, Vest-Telemark, Notodden, Tinn	VIB IKS, Sandefjord, Larvik
Helse-region	Helse Sør-Øst					
Sykehus-region	OUS	Vestre Viken Ahus	Sykehuset Østfold	Vestre Viken	Sykehuset Telemark	Vestre Viken Sykehuset i Vestfold
Luftambu-lanse	AMK i Oslo håndterer luftam-bulanse i Helse Sør-Øst					
AMK-sentral	AMK Oslo			AMK Buskerud	AMK Vestfold og Telemark	

I oversikten ser vi at det er forskjellige grensesnitt ut ifra hvordan ulike fagområder er delt inn geografisk. I tillegg ser vi at forvaltningsnivåene kompliserer dette ytterligere med ulik inndeling lokalt, regionalt og nasjonalt. Dette gir noen utfordringer i totalforsvaret som vi må ta hensyn til. I denne analysen vil vi i hovedsak se på Sør-Øst brannregion som ser ut som vist figur 1.

Innenfor brannregionen er det mulig å se på ressurssituasjonen for hele området. I geografisk utstrekning så er det omtrent 20 mil i avstand fra øst til vest på det meste og fra nord til sør snakker vi om en avstand på litt over 26 mil.

Figur 1: dette kartet er fra DSB sin kartløsning og viser Sør-Øst Brannregion.

1.7 Nasjonale rammer

I Meld. St. 16 (2023-2024)[16] fremkommer de nasjonale målsettingene for brann- og redningsvesenet;
ingen skal omkomme som følge av brann; unngå tap av uerstattelige kulturhistoriske verdier; unngå branner som lammer kritiske

samfunnsfunksjoner; styrket beredskap og håndteringsevne;
mindre tap av materielle verdier.

Stortingsmeldingen peker videre på tre områder for å utvikle brann- og redningsvesenet og brannvernarbeidet videre:

1. lokal, regional og nasjonal oppgaveløsning og samarbeid
2. brannforebyggende arbeid
3. utdanning, kompetanse og rekruttering

Arbeidsgruppen er kjent med at det finnes ulike måter å definere hva som faller inn under en «grunnportefølje» for hvert enkelt brannvesen, og dermed også hvilke oppgaver som bør være gjenstand for regionalt samarbeid. Ettersom dette ikke er konkret definert fra overordnet nivå har arbeidsgruppen valgt å støtte seg på Justis- og beredskapsdepartementet sin rapport om helhetlig gjennomgang og brann- og redningsvesenet fra 2023.

Denne rapporten ser på hvilke utfordringer brann- og redningsvesen står overfor, og anbefaler to konkrete hovedgrep:

1. Det anbefales å definere en grunnportefølje for forebyggende- og beredskapsoppgaver i alle landets brann- og redningsvesen, for å sikre et minstenivå for forebygging og beredskap i hele landet, samt bidra til forventningsstyring.

Figur 2: forslag til grunnportefølje lokalt fra «Fremtidens brann- og redningsvesen - Helhetlig gjennomgang av brann- og redningsvesenet

16 Justis- og beredskapsdepartementet. (2024, Mars 22). Meld. St. 16 - Brann- og redningsvesenet - Nærhet, lokalkunnskap og rask respons i hele landet.

2. Det anbefales at det etableres et regionalt samarbeid om utvalgte oppgaver innenfor 110-grensene, der alle selvstendige brann- og redningsvesen i regionen deltar. Her skal det samarbeides om oppgaver som ikke ligger i grunnporteføljen, og samarbeidet skal som et minimum omfatte følgende:

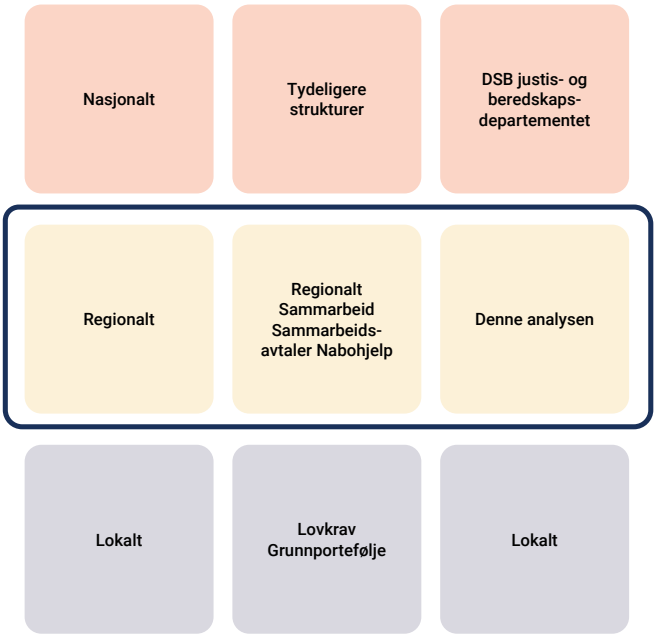

Figur 3: Forslag til regional portefølje fra «Fremtidens brann- og redningsvesen - Helhetlig gjennomgang av brann- og redningsvesenet»

Rapporten peker på at det også kan legges flere oppgaver og myndighet til det regionale samarbeidet dersom kommunene i regionen ønsker det[17]. Eksempler som arbeidsgruppen her vil trekke frem er:

- Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning (IUA)
- Administrative oppgaver, eksempelvis innkjøp og anskaffelser
- Strategi og virksomhetsutvikling
- Overordnet vakt og stabsarbeid
- Opplæring, kompetanseutvikling og erfaringsdeling
- Kommunikasjon og informasjon

Vi har valgt å illustrere skillene mellom nasjonale, regionale og lokale oppgaver slik:

Figur 4: Skillet mellom nasjonale, regionale og lokale oppgaver

17 Justis- og beredskapsdepartementet. (2023, Juni 16). Fremtidens brann- og redningsvesen - Helhetlig gjennomgang av brann- og reningsområdet.

Brann- og eksplosjonsvernloven definerer brann- og redningsvesenet sine oppgaver i § 11[18], og dette regner arbeidsgruppen som en del av grunnporteføljen til hvert enkelt brann- og redningsvesen.

Det defineres i tillegg krav til dimensjonering av hvert enkelt lokale brann- og redningsvesen i brann- og redningsvesenforskriften[19]. Denne forskriften beskriver hvilke analyser som skal være grunnlag for organisering, bemanning og utrustning, samt konkrete krav for forebyggende arbeid og beredskapsarbeid.

1.8 Eksempler på utfordringer og forskjeller i regional portefølje – IUA og USAR

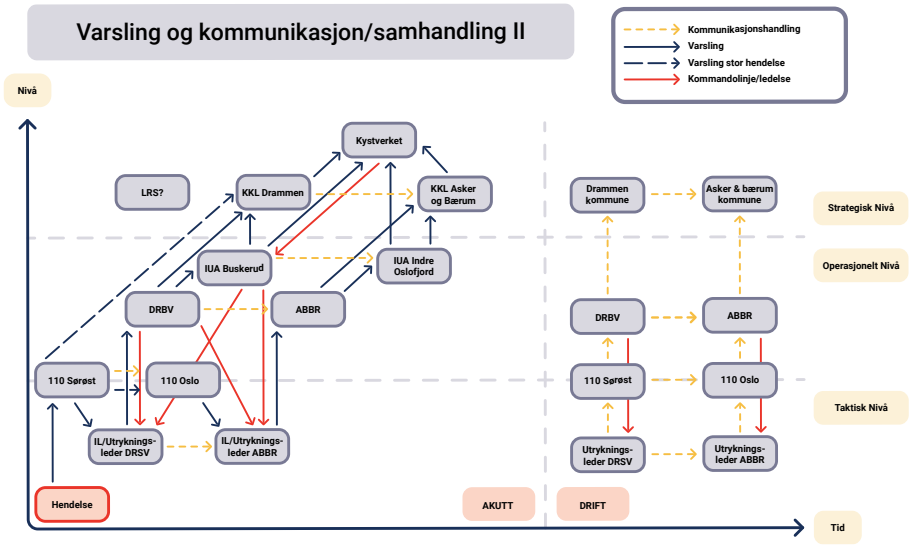
Grunnporteføljen beskriver fagområder som skal være til stede ute på lokalt nivå. Det er også krav til regionale kapasiteter. Samtidig vet vi at det er flere kompetanseområder som i dag er mangelfulle og hvor det ikke er robuste fagmiljøer. Et eksempel er USAR. Regionale og nasjonale kapasiteter må utvikles og bygges opp på en planmessig måte gjennom fagmiljøer som kan virke i et større geografisk område.

Innenfor IUA så har vi en forutsigbar fordeling av beredskapsansvar mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå. Store hendelser er normalt en utfordring i seg selv, uavhengig av fagområde. Når det gjelder forurensningshendelser så kan kompleksiteten illustreres på følgende måte:

Ved forurensningshendelser bistår Kystverket med rådgivning på nasjonalt nivå og erklærer statlig aksjon hvis hensiktsmessig. Vi har noe av det samme ved skogbrannhendelser, men her er det ikke like tydelig nasjonal faglig forankring.

I motsetning til IUA som alle kommuner er forpliktet til å ha på plass iht. forurensningsloven, så er USAR et fagområde hvor det er behov for kompetanseheving og videreutvikling. I Norge er det kun 4 brann- og redningsvesen som har USAR-kompetanse; Oslo, Nedre Romerike, Bergen og Trøndelag. Det er ingen slik kapasitet i Sør-Øst brannregion. Det er også utfordringer knyttet til øvingsfasiliteter for USAR i Norge i dag, da de fasilitetene som eksisterer ikke er tilstrekkelig for nivået på USAR-tjenesten. Disse øver derfor i utlandet per i dag. Arbeidsgruppen har også fått vite at øving og vedlikehold denne kapasiteten er finansiert midlertidig gjennom DSB og EØS-midler. Det er et lokalt forprosjekt på Torpomoen i Ål kommune som er satt i gang for å vurdere om det er teknisk, organisatorisk og økonomisk mulig å etablere et USAR fagmiljø og et øvingsfelt for skred, flom og sammenraste bygg.

Dette eksempelet viser kontrasten mellom fagområder, og her må man se på finansiering og etablering av fagmiljøer innen flere fagområder, slik at utdanning og vedlikehold av kompetanse kan skje i et levedyktig fagmiljø. Gjennom tettere og mer koordinert samarbeid om slike typer kapasiteter i regionen vil det i større grad være mulig å både bygge opp og vedlikeholde kapasiteter som for eksempel USAR på tilsvarende måte som IUA.

Figur 5: Børge Gamst, Asker og Bærum brann og redning, laget dette flytskjemaet ifm. evaluering av Øvelse Drammensfjord 2023.

18 Justis- og beredskapsdepartementet. (2002, Juli 1). Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven).
19 Justis- og beredskapsdepartementet. (2021, Mai 09). Forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentralene (Brann- og redningsforskriften).

2. Risikobildet

Dette risikobildet er ikke en fullstendig risiko- og sårbarhetsanalyse for Sør-Øst brann-region, men en sammensetning av risiko- og sårbarhetsanalyser fra fylkene i regionen, analyser av krisescenarioer, nasjonalt, og brann- og redningsvesenene sine egne tilbakemeldinger til arbeidsgruppen gjennom spørreundersøkelsen. Hensikten er å gi et overordnet bilde av risikoen i Sør-Øst brannregionen.

Det er skilt mellom hendelser som brann- og redningsvesenet skal håndtere og hendelser som brann- og redningsvesenet må kunne operere i. En brann er noe brann- og redningsvesenet må håndtere, mens pandemi er noe brann- og redningsvesenet må kunne operere i.

Disse hendelsene skal ikke brann- og redningsvesenet direkte håndtere, men må kunne opprettholde drift og beredskap av brann- og redningsvesenet gjennom hendelsen, være seg pandemi eller e-kom-bortfall. Kontinuitet av tjenestene brann- og redningsvesenet leverer, vil være hovedfokus og prioritert i slike hendelser. Denne typen hendelser handler om å bygge robusthet og fleksibilitet til å kunne opprettholde driften av brann- og redningsvesenet.

Hendelser som brann- og redningsvesenet må operere i:

Hendelser som brann- og redningsvesenet må kunne operere i	Kort beskrivelse
Pandemi, epidemi	Epidemi er et utbrudd av smittsom sykdom som sprer seg fort og påvirker mange til samme tid. Epidemier begrenser seg til en del av verden, for eksempel ett land. En pandemi er en epidemi som har spredt seg til et større geografisk område enn epidemi, og påvirker en betydelig del av befolkningen i flere verdensdeler.
Solstorm	Solstorm er et fenomen som oppstår når konsentrerte, sterke strømmer av elektrisk ladede partikler fra Solen treffer Jorden. Solstorm kan skape ødeleggelser av strømnett, satellitter og kommunikasjonsnettverk.
Bortfall av elektrisitet og E-kom	Den sterke avhengigheten mellom EKOM-tjenester, kraftforsyning og ulike sektorer representerer en trussel mot krisehåndteringsevnen på flere nivåer.
Digitale hendelser	Spennet innenfor digitale hendelser er stort. Både når det gjelder tilsiktede og utilsiktede hendelser. Det er et taktskifte innen digital risiko. Nasjonalt cybersikkerhetssenter (NCSC) i NSM registrerte tre ganger så mange alvorlige digitale hendelser i 2020 sammenlignet med 2019. Ifølge NSM har trusselaktørene blitt mer aggressive, hvor de kan true virksomheten ved å publisere sensitive data for å få utbetalt løsepenger. Det er en vesentlig økning av krypteringsvirus og økonomisk motivert kriminalitet på nett.
Atomulykke i utlandet med utslipp til luft	Radioaktiv forurensning kan føre til samfunnsmessige konsekvenser som følge av forurensning av matvarer og drikkevann, økonomiske konsekvenser som følge av tap av markedsanseelse, forurensning av eiendom og landområder, tap av infrastruktur, behov for midlertidig evakuering eller permanent fraflytting av områder.
Svikt i vannforsyning	Årsakene kan være ras, flom, eller lignende naturlige årsaker, eller være menneskeskapte i form av tilførsler av forurensning, ledningsbrudd ved gravearbeider, svikt i strømforsyning eller lignende.

Hendelser som brann- og redningsvesenet må kunne operere i	Kort beskrivelse
Svikt i drivstofforsyningen	En risiko- og sårbarhetsanalyse av norsk drivstofforsyning ble utarbeidet av DSB i 2017. DSB konkluderer med at norsk drivstofforsyning fremstår som robust for mindre alvorlige hendelser. Samtidig peker analysen på at verdikjeden er sårbar for bortfall av innsatsfaktorer som strøm, ekomtjenester og personell, samt for uønskede hendelser i enkelte ledd.
Langvarig vulkanutbrudd	Vulkanutbrudd som kan få konsekvenser for Norge er i all hovedsak knyttet til vulkansk aktivitet på Island og jordas nordligste vulkan Beerenberg på Jan Mayen.
Krise - krig	Selve krigen er ikke nødvendigvis noe brann- og redningsvesenet skal håndtere, men kunne operere i. Det er krigshandlinger som bombing og større angrep på sivilbefolkningen som brann- og redningsvesenet skal håndtere konsekvensene av. Disse handlingene er dekket under tilsiktede hendelser i hendelser som brann- og redningsvesenet må kunne håndtere.

I disse hendelsene må brann- og redningsvesenene kunne levere tjenester til innbyggerne, så robusthet og fleksibilitet for å ivareta kontinuitet er nøkkelord her. I forlengelsen av å etterleve disse nøkkelordene vil det også påvirke de ansatte internt i form av usikkerhet eller trygghet avhengig av hvordan det enkelte brann- og redningsvesen klarer å opprettholde drift. Vi opplevde under Covid at det var store variasjoner på tvers av brann- og redningsvesen og kommuner i tiltak og styring. I slike hendelser vil det fort være behov for enkelhet, tydelighet og ikke minst likhet på tvers av brann- og redningsvesenene. Ved eksempelvis atomhendelser vil usikkerhet blant mannskaper kunne bli en utfordring. Det å møte dette med faglig kunnskap og gode svar på spørsmål som dukker opp, vil bidra til trygghet.

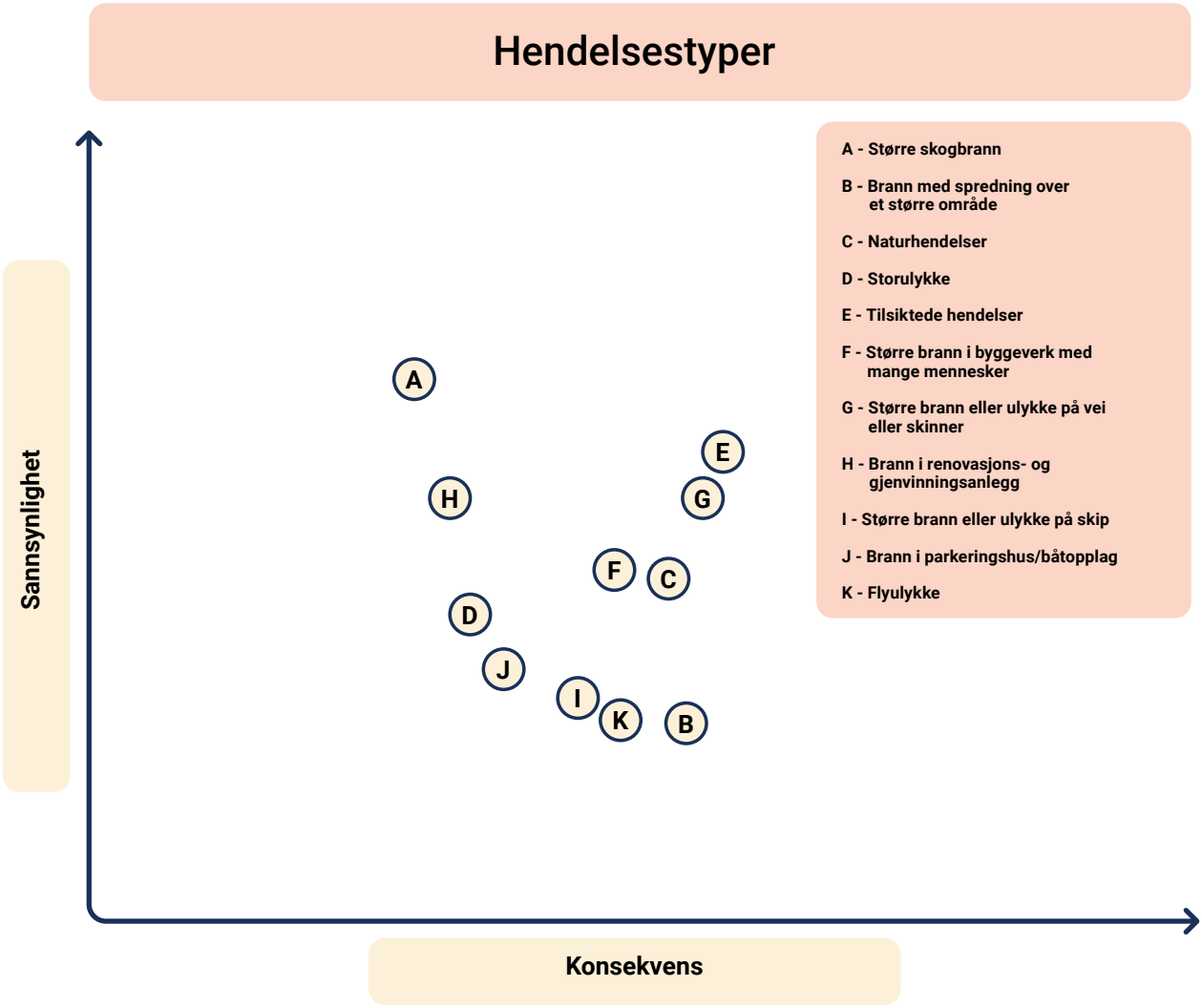
I krise-krig spekteret spesielt er det viktig at brannvesenet klarer å opprettholde tjenestene til innbyggerne, og robuste IKT-løsninger er sentrale for brannvesenets evne til å håndtere, samhandle og skape felles situasjonsforståelse. Dette understrekes i kap. 4.4 i stortingsmelding om totalberedskap.

I kartleggingen av hendelser som brann- og redningsvesenet skal håndtere er det fokusert på hendelser som krever mer enn et brann- og redningsvesen å håndtere, altså fokus på regional risiko. Det som gjør at en hendelse kan trenge innsats fra flere brann- og redningsvesen i regionen er avhengig av omfanget og kompleksiteten av hendelsen, samt behovet for spesialkompetanse eller utstyr.

Disse hendelsene er identifisert gjennom brann- og redningsvesenene sine egne tilbakemeldinger gjennom undersøkelsen og de regionale og nasjonale risiko- og sårbarhetsanalysene. Hendelsene har blitt samlet i kategorier som er mer sammenlignbare.

	Hendelsestyper	Beskrivelse
A	Større skogbrann	Stor eller flere samtidige skogbranner. Disse brannene kan være langvarig og svært ressurskrevende. Konsekvenspotensialet øker når skogbrannen er nær bebyggelse.
B	Brann med spredning over et større område.	Branner med spredning til mange bygg eller enheter, slik som brann i tett trehusbebyggelse, brann i store leilighetsbygg eller høyhus.
C	Natur-hendelser	Hendelser som er forårsaket av naturforhold, slik som skred, kvikkleireskred, ras, ekstremvær, ekstremkulde, flom, regnflom, jordskjelv og storm. Slike hendelser kan kreve USAR.

	Hendelsestyper	Beskrivelse
D	Storulykke	Større brann, eksplosjon eller ulykke i et industriområde. Eksempler på dette er; Olje- og gassutblåsning, Gassutslipp fra industrianlegg, Industriulykke. Slike hendelser krever ofte CBRNE og mange ressurser.
E	Tilsiktede hendelser	Handlinger utført av mennesker som ønsker å skade samfunnet, ofte omtalt som tilsiktede uønskede handlinger, er for eksempel terrorhandlinger, spionasje, sabotasje og militære angrep. Slike hendelser kan kreve både USAR og CBRNE.
F	Større brann i byggverk med mange mennesker	Større branner med høy risiko for skade og tap av liv, som institusjoner, større leilighetskompleks, sykehus/ sykehjem, kommunale boliger og/eller med særlig sårbare mennesker (risikoutsatte grupper).
G	Større brann eller ulykke på vei eller skinner	Transportulykker er vanlige i mindre skala, men denne kategorien inneholder større slike ulykker. Brann og ulykker kan inkludere mange skadde/omkomne, CBRNE, sperring eller ødeleggelse av infrastruktur eller kompleksitet i håndtering, slik som ved tunnelulykker eller krevende tilkomst.
H	Brann i renovasjons- og gjenvinnings-anlegg	Avfallsanlegg representerer en viktig samfunnsfunksjon, men det brenner regelmessig i slike anlegg. Noen av årsakene er at det er mange antennelseskilder, mye tilgjengelig brensel og ofte store fasiliteter med mange aktører. Det er en trend med større avfallshauger, ny typer avfall og mer innendørs lagring. Avfallsbranner kan påvirke omkringliggende boligområder og andre samfunnsfunksjoner pga. store røykutslipp over lang tid. Røykutslipp, samt avrenning av slokkevann, kan ha negative konsekvenser for miljøet.
I	Større brann eller ulykke på skip	Transportulykker til sjøs er vanlig i mindre skale, men denne kategorien inneholder større slike branner og ulykker. Farene her er potensielt mange skadde/omkomne, krevende tilkomst og håndtering. Slike hendelser kan kreve IUA, CBRNE, RITS.
J	Brann i parkerings-hus/ båtopplag	Det er i undersøkelsen trukket frem brann i bygninger med kjøretøy eller fartøy. Dette er gjerne parkeringshus/kjeller med mange kjøretøy, hvor spredningsfaren er høy. Kategorien inkluderer også båtopplag pga. deres lignende natur av høy brannenergi i et avlukket område. Slike hendelser har et stort konsekvens-potensialt og en kompleksitet i håndteringen. Kan kreve CBRNE eller USAR.
K	Flyulykke	Flyulykker er heldigvis sjeldne, men det er et konsekvenspotensiale av tap av liv som er svært høyt. Regionen har Sandefjord Torp lufthavn, inkl. flere mindre flyplasser.

I tillegg til disse risikovurderingene har arbeidsgruppen undersøkt de tre nasjonale trusselvurderingene. I E-tjenesten sin trusselvurdering, «FOKUS[20]», gir de en analyse av status og forventet utvikling av trusler som kommer fra utlandet. PST sin trusselvurdering, «Nasjonal trusselvurdering[21]», gir en analyse av den forventede utviklingen innenfor spionasje, terror, og trusler mot myndighetspersoner.
NSM sin risikovurdering, «Risiko[22]», skal gi norske virksomheter bedre evne til å beskytte seg mot truslene som PST og E-tjenesten varsler om.

Både PST og E-tjenestens trusselvurderinger for 2025 er skjerpet. Det er relativt godt kjent at den sikkerhetspolitiske situasjonen er skjerpet. Russland forblir den fremste trusselaktøren mot Norge.

Kinas økende betydning i verden fortsetter å by på utfordringer. Iran trekkes frem av PST som en trusselaktør. PST forventer at Iran vil gjennomføre både etterretnings- og påvirkningsoperasjoner i Norge i 2025. Terrortrusselen mot Europa og Norge har økt. Terrortrusselnivået i Norge er på moderat nivå, men E-tjenesten vurderer at trusselen mot Vesten og Norge er skjerpet på grunn av konfliktene i Midtøsten og Afrika. Krigen mellom Hamas og Israel på Gaza fremheves spesifikt, og brukes i radikaliseringsøyemed. E-tjenesten fremhever at trusselen er størst fra den Islamske stat og al-Qaida. PST vurderer også trusselen fra ekstreme islamister som mer alvorlig enn fra høyreekstreme.

20 FOKUS 2025, Etterretningstjenestens vurdering av aktuelle sikkerhetsutfordringer
21 PST-Nasjonal trusselvurdering 2025
22 NSM-Risiko 2025, et sikkert Norge i en usikker verden

C-23
C-23

3. Svar fra brann- og redningsvesenene

For å sikre medvirkning fra hele regionen og samle relevant data til analysen har vi valgt å sende ut en undersøkelse til alle brannsjefene i Sør-Øst brannregion[23]. Vi har på denne undersøkelsen fått tilbakemelding fra samtlige brann- og redningsvesen i regionen.

Det ble i undersøkelsen sendt ut 32 spørsmål. Flere av spørsmålene er knyttet til forslag som har kommet frem i «Fremtidens brann- og redningsvesen. Helhetlig gjennomgang av brann- og redningsområdet».

Ut fra svarene har det blitt sett på hvorvidt størrelse på brann- og redningsvesenene har betydning for svarene som har kommet frem, men det ser vi ingen klare tendenser til. Totalt sett ser arbeidsgruppen at de fleste brann- og redningsvesen trekker frem tilsvarende utfordringer, ønsker og forslag.

3.1 Hendelser man trenger bistand eller spesialkompetanse til, hendelser som bør håndteres regionalt

I undersøkelsen har vi stilt spørsmål om hvilke typer hendelser hvert brann- og redningsvesen trenger bistand eller spesialkompetanse til å håndtere, og hvilke typer hendelser man vurderer bør håndteres gjennom regionalt samarbeid. Av spesialkompetanse blir det blant annet trukket frem CBRNE, USAR, redningsdykkere, tauredning og lederstøtte. Ellers trekkes det frem at hendelser av en viss størrelse alltid vil kreve at brann- og redningsvesen trenger bistand fra andre, f.eks. der man ikke har riktig eller nok utstyr eller mannskaper. Videre blir veldig mange hendelsestyper trukket frem som aktuelle for regionalt samarbeid, men det kommer også tydelig frem at det er størrelsen på hendelsen og behovet for ledelse over tid opp mot lokal slagkraft som avgjør behovet for regionalt samarbeid.

3.2 Regionale ressurser

Det er en rekke spørsmål som handler om hvilke ressurser som kan være nødvendige å ha i Sør-Øst brannregion og hva som kan være nyttig å organisere regionalt.
På disse spørsmålene er det en rekke eksempler som går igjen. Kort oppsummert er de viktigste:

Regionale ressurser

- Regional ressursoversikt og utnyttelse av eksisterende regionale ressurser (IUA, USAR, skogbranntropper, m.m.)
- Spisskompetanse innen f.eks. analyse, brann-etterforskning, juridisk kompetanse, o.l.
- Ressurser innen informasjon og mediehåndtering

Lederstøtte/ELS

- Lederstøtte ved komplekse hendelser
- Vurdering av et regionalt ledelsesledd som kan ta ansvar ved store hendelser, eks. vurdering av 110-sentralens rolle

Administrasjon og økonomisk effektivisering

- Felles innkjøpsavtaler og utviklingsprosjekter
- Standardisering av utstyr, prosedyrer og evt. beredskapsplaner

Forebyggende tiltak

- Forebyggende tiltak og samordning av tilsyn, spesielt med tanke på tilsyn i komplekse anlegg

Kompetanse og opplæring

- Felles instruktørpool
- Felles øvelsesfelt, også for deltid, inkl. funksjoner som ivaretar drift, vedlikehold, økonomi og utleie ifm. øvelser
- Fokus på opplæring og utvikling av kompetanse innen ulike fagområder

23 Brannsjefer, S.-Ø. B. (2025, Januar 18). Spørreundersøkelse til Sør-Øst

Når det gjelder lederstøtte kommer det også frem i undersøkelsen at de fleste brann- og redningsvesen per dags dato har en intern organisering, og at de støtter seg på nabobrannvesen eller egne avtaler ved behov. Det er flere brann- og redningsvesen som trekker frem at de vil få utfordringer med kapasitet og kompetanse på lederstøtte i langvarige hendelser, og det trekkes frem at samarbeid på tvers av kommunene er viktig, f.eks. i form av felles ressursliste.

I undersøkelsen pekes det på muligheter både innenfor administrasjon, som f.eks. felles innkjøpsavtaler o.l., og forebyggende tiltak og samordning. I tillegg trekkes det frem kompetanse og opplæring, og her har det også blitt stilt spørsmål om hvordan erfaringsdeling og læring foregår på tvers. Svarene peker mot at det kunne vært mer erfaringsdeling, og det kommer tydelig frem av alle svar at det ikke er noen tydelig struktur, at erfaringsdeling skjer sporadisk og ved henvendelser.

3.3 Eksisterende kapasiteter og kompetanse som kan være relevant å dele regionalt

I undersøkelsen har det også blitt kartlagt hvilke kapasiteter og kompetanse innenfor forebyggende og beredskap som eksisterer i brann- og redningsvesenene i dag, som kan være relevant å dele regionalt. Her finnes det mange aktuelle eksempler:

Beredskapskapasiteter og -kompetanse	Forebyggendekapasiteter og -kompetanse
Spesialisttjenester, som:	innen feiing og tilsyn:
• Tauredningsgruppe • Dyreredning • Redningsdykkerberedskap • Tungredning • CBRNE/kjemikaliedykking • RITS • Redning i gruver og taubane • RVR • Drone	• Yrkesopplæringsnemnda og prøvenemda • Øvelse- og opplæringsmuligheter for feiertjenesten
Spesialkompetanse, som f.eks.:	Innen annet forebyggende arbeid:
• Vei- og jernbanetunnel • Nye energibærere	• Brannetterforskning • Trygg hjemme, kompetanse og arbeidsmetodikk • Informasjon/kommunikasjon • Tilsyn • Batterier • HMS

Beredskapskapasiteter og -kompetanse	Forebyggendekapasiteter og -kompetanse
Spesialutstyr, som: • 6 hjuling • Snøskuter • Rescuerunner (2 stk.) • LUF slokkerobot på krokbil Eksisterende regionale kapasiteter: • IUA • Skogbranntropper • Øvingsområder • Lederstøtte Instruktørkompetanse innen: • PLIVO • Arbeid i høyden • Utrykningsledelse/7-trinnsmodellen • 160 utrykningskjøring • Skogbrann • Grunnkurs deltid	Analysekompetanse, bl.a. innen: • Miljøanalyser • ROS-, forebyggende- og beredskapsanalyse • Evaluering Instruktørkompetanse innen: • Systematisk brannvern • Kurs i varme arbeider

3.4 Forebyggende- og beredskapskapasiteter som er aktuelle i regionalt samarbeid

På spørsmål om brann- og redningsvesenene har behov for særskilt kompetanse som kan være relevant å dele regionalt så kommer det frem fra de fleste at det ikke er noen spesielle behov, men at det er viktig med støtte og samarbeid ved større hendelser eller spesielle prosesser som foregår i kommunene.

Det har også blitt kartlagt hvilke forebyggende- og beredskapskapasiteter som er fornuftig å ha i et regionalt samarbeid, og svarene er presentert i tabellen under.

Forebyggende kapasiteter	Prosent av totalt antall svar	Beredskapskapasiteter	Prosent av otalt antall svar
Tilsyn i komplekse særskilte brannobjekt	53 %	USAR	89 %
Tilsyn med farlig stoff	47 %	CBRNE	95 %
Tilsyn med jernbane- og veitunneltilsyn	47 %	Redningsdykking	84 %
Kommunikasjon/ informasjon etc.	63 %	Alpin redning, fjellredning og bratt lende	79 %
Delta i politiets brannetterforskning	74 %	Drone	89 %
Granskning og evaluering av branner	74 %	Stab	89 %
Innovasjon og kunnskapsutvikling	53 %	Lederstøtte	95 %
Datafangst	42 %	Håndtering av de største brannene inkl. skogbranner	100 %
Datagrunnlag (verktøy)	53 %	Kommunikasjon/ informasjon	68 %
Kommunikasjon med, og informasjon til, befolkningen	53 %		
ROS-analyse, kartlegging av risiko	74 %		
Påvirke beslutningsprosesser i kommune og stat	53 %		
Informasjons- og motivasjonstiltak	53 %		

3.5 Organisering, myndighet og kostnadsfordeling

På spørsmål om hvordan de ulike brann- og redningsvesenene ser for seg muligheter for organisering og myndighet av de fremtidige regionale ressursene kommer det frem flere alternativer, og mange av alternativene kan kombineres på ulike måter, eksempelvis at brann- og redningsvesen har eierskap selv, slik som i dag, men at det innenfor ulike ressurser finnes en felles organisering.

For å strukturere tilbakemeldingene har vi satt opp en enkel forklaring på ulike modeller.

1. Statlige økonomiske incentiver og forskriftskrav
    - Statlige økonomiske incentiver og krav til samarbeid gjennom forskrifter vil styrke sannsynligheten for å lykkes med å utvikle regionalt samarbeid.
2. Regionale brann- og redningsvesen
    - Regionalt brann- og redningsvesen tilsvarende 110-distrikt for å sikre eierskap til regionale ressurser. En fast regionbrannsjef tilknyttet DSB, med myndighet til å prioritere ressurser, samt regional ledelse ved store hendelser.
    - I tillegg bør det etableres ressurs-oversikter over utstyr og kompetanse som kan benyttes i regionen. Dette punktet kan ses i sammenheng med et regionalt brann- og redningsvesen eller som et eget tiltak uavhengig av organiseringsform.
    - Uavhengig av denne organiseringsformen kommer det også frem at 110-sentralen bør ha en myndighet som mest mulig ligner på politiets operasjonssentral.
3. Interkommunale samarbeid
    - Interkommunalt samarbeid som ekstra-ressurs ved komplekse, store, langvarige eller spesielle hendelser.
4. Samarbeidsavtaler
    - Samarbeidsavtaler for å sikre lik fordeling av ressurser, og økonomifordeling i tråd medIUA-modellen.
5. IUA-modellen
    - Eierskap, finansiering og organisering utvikles i tråd med IUA-modellen som også gir fullmakter til helhetlig ledelse og prioritering.

På spørsmål om hva slags kostnadsmodeller som kan være aktuelle for å finansiere regionale ressurser trekkes det blant annet frem at kommuneøkonomien er stram, og at regionale ressurser dermed bør finansieres utenom de kommunale budsjettene. Hovedforslagene som trekkes frem er:

1. Spleiseløsninger
    - Dekningsbidrag fra kommunene (110-modellen)
    - Fordeling etter innbyggertall (IUA-modellen)
2. Statlige økonomiske incentiver
    - Statlige økonomiske incentiver, f.eks. etter RITS-modellen
3. Rekvirentkostnader
    - Rekvirent må ta kostnaden, eksempelvis i tråd med samarbeidsavtaler

3.6 Bekymringer ved regionalt samarbeid

Det ble i undersøkelsen også stilt spørsmål til alle om hvilke bekymringer brann- og redningsvesenene har ved økt samarbeid i Sør-Øst brannregion, og de fleste svarer at de har ingen eller få bekymringer. De bekymringene som trekkes frem er eventuelle økte kostnader for kommunene, at lokal forankring og kompetanse forsvinner, at det kan bli uoversiktlig og derfor må gjøres enkelt, at det må være tydelige avtaler i forkant og at det krever at alle er med.

Det er flere som peker på fordeler og ulemper ved lokal ledelse vs. ledelse på et overordnet nivå. Eksempelvis fremkommer det at det sannsynligvis vil være kommunene som har ansvaret i mange år fremover, og at dette kan medføre variasjon i kompetanse og materiell. Andre ser det derimot som en fordel, fordi det gir kort vei mellom mannskaper og brannsjef. Eksempler på organisasjonsformer for å løse denne type utfordringer er varianter hvor en

har lokal ledelse, men kan støtte seg på felles ressurser ved behov (som kan organiseres på ulike måter), eller felles ledelse samtidig som man opprettholder lokal ledelse ved hver stasjon.

I tillegg trekkes det frem at regionale ressurser er utfordrende fordi det å gi myndighet fra en lokal brannsjef går mot tanken om kommunalt selvstyre, selv om det faglig sett kan være ønskelig. Det pekes samtidig på at det er utfordrende med dagens situasjon at brannsjef kun har myndighet over eget brann- og redningsvesen, og at flere og flere hendelser rammer på tvers av kommuner.

4. Arbeidsgruppens vurderinger

Basert på eksisterende rammer med grunnportefølje, lovkrav og risikobilde, samt nasjonale føringer om mer regionalt samarbeid og brann- og redningsvesenenes egne innspill ser arbeidsgruppen at det er et behov for bistand og spesialkompetanse gjennom et regionalt samarbeid.

Det finnes mange eksempler på hvordan regionalt samarbeid kan organiseres, alt fra overordnet statlig ansvar ned til regionale brann- og redningsvesen og videre til interkommunale samarbeidog samarbeidsavtaler. I tillegg går det et skille mellom hendelseshåndtering og administrative/driftsoppgaver. I et beredskapsperspektiv avhenger behov for bistand av hendelsens størrelse, kompleksitet, tidsperspektiv, m.m., og det eksisterer krav om beliggenhet, responstid, antall mannskaper, o.l. Administrative/driftsoppgaver er ikke hendelsesstyrt på samme måte, men innbefatter oppgaver som alle brann- og redningsvesenene på en eller annen måte må løse, eksempelvis innenfor innkjøp, kompetanseutvikling, o.l. Vi ser at det er noen tiltak som kan være enklere/raskere å sette i gang og gjennomføre på administrativt/drift, og vil derfor synliggjøre dette i alternativene vi skisserer opp. Samtidig prøver vi å vise eksempler på oppgaver knyttet til beredskapsperspektivet som vi mener er et godt utgangspunkt å starte videre regionalt samarbeid med.

Vi har benyttet dette til å skissere opp fire alternative og stegvise organiseringer. Ambisjonsnivået for regionalt samarbeid vil være førende for hvor mange steg det er hensiktsmessig å gå, dvs. at man kan starte med alternativ 1 og ha ambisjonsnivå om å gjennomføre alternativ 2, 3 eller 4. Alle alternativene bruker Sør-Øst 110 som utgangspunkt, fordi det er den eneste eksisterende strukturelle fellesnevneren for hele regionen pr. dags dato.

Rapporten «Helhetlig gjennomgang av brann- og redningsvesenet» trekker frem tre mulige organisatoriske strukturer; styrke dagens brann- og redningsvesen, regionale brann- og redningsvesen, samt regionalt samarbeid og tydeliggjøring av oppgaver. I «Helhetlig gjennomgang av brann- og redningsvesen» anbefales det å jobbe videre med det siste alternativet, og de to andre forkastes.

Denne arbeidsgruppen mener imidlertid at disse alternativene ikke nødvendigvis er gjensidig utelukkende, og at alternativet om regionalt brann- og redningsvesen blir forkastet uten grundigere vurdering.

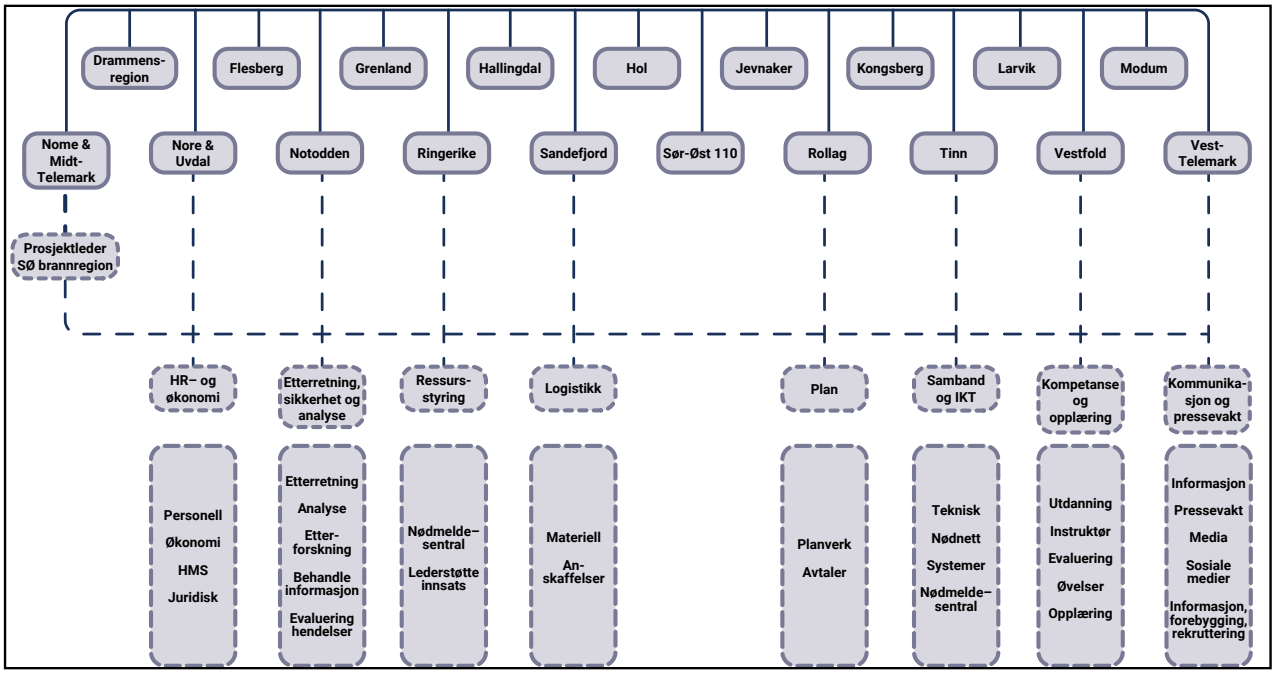
Vi ser i tillegg at brann- og redningsvesenene i regionen selv peker på dette som mulig organisasjonsstruktur. Vi har derfor valgt å gå videre med dette i våre alternativer.

4.1 Alternativ 1 – Prosjektorganisasjon under Sør-Øst 110

I alternativ 1 skisserer vi en prosjektorganisasjon under Sør-Øst 110, der de ulike brann- og redningsvesenene bidrar med ressurser avhengig av prosjektets formål. En prosjektorganisasjon er midlertidig, og både hvilke brann- og redningsvesen som deltar og hvilke ressurser som stilles til disposisjon, vil variere fra prosjekt til prosjekt.

Dette alternativet fordeler belastningen mellom flere aktører, samtidig som det sikrer at riktige ressurser samles for å arbeide mot et felles mål. Et eksempel på en slik organisering kan være en regional anskaffelse. Målene for dette kan eksempelvis være standardisering, kvantumsrabatter og utvikling av bestillerkompetanse. Denne kompetansen kan igjen brukes til leverandørutvikling når man er en større kunde med påvirkningsevne. Et annet eksempel er prosjektgruppe som jobber med kompetanseheving knyttet til lederstøtte i hendelser. Arbeidsgruppen som har gjennomført denne analysen, fungerer også etter prinsippene for prosjektorganisering.

Prosjektorganisasjonen får et tydelig mandat som beskriver oppdrag, hensikt og ønsket sluttilstand. Regionens ambisjoner vil videre definere hvilke funksjoner prosjektorganisasjonen skal ivareta og utvikle for fellesskapet.

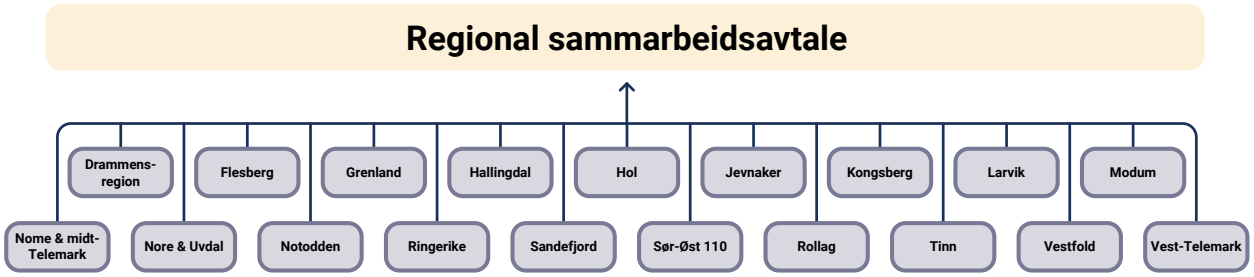
Figur 6: Alternativ 1 med eksemplifisert prosjektorganisasjon

4.2 Alternativ 2 – Formalisert samarbeidsavtale

I alternativ 2 fortsetter brann- og redningsvesenene å operere slik de gjør i dag, men med enighet om én felles regional avtale som fungerer på tvers av alle brann- og redningsvesen. Spørreundersøkelsen viser at det allerede eksisterer flere ulike avtaler i regionen, ofte på tvers av brann- og redningsvesenene. Disse avtalene kan omfatte mange forskjellige områder, alt fra bistand ved ulike typer hendelser tilhåndtering av innkjøp.

I dette alternativet beholder hvert brann- og redningsvesen eierskap over sine egne ressurser. I stedet for å organisere samarbeidet gjennom enkeltprosjekter, kan det for eksempel avtales at brann- og redningsvesen X håndterer innkjøp av uniformer for hele regionen, mens brann- og redningsvesen Y har ansvar for kompetansehevende tiltak. Et annet eksempel er at brannvesen X har redningsdykking, kjemikaliedykking eller en annen spesialisttjeneste som kan benyttes av brannvesen Y ved behov. Ved å ha en fastsatt samarbeidsavtale i regionen vil sannsynligheten for at disse ressursenetas i bruk ved behov være større.

Målet med dette alternativet er å samle alle eksisterende samarbeidsavtaler i regionen, samt revidere, tydeliggjøre og forenkle dem i en felles regional avtale. Denne avtalen skal forvaltes jevnlig, og en prosjektorganisasjon – som skissert i alternativ 1 – kan innledningsvis ivareta dette arbeidet inntil en mer bærekraftig forvaltningsmodell er etablert.

Figur 7: Alternativ 2

4.3 Alternativ 3 – Forsterket Sør-Øst 110 med myndighet

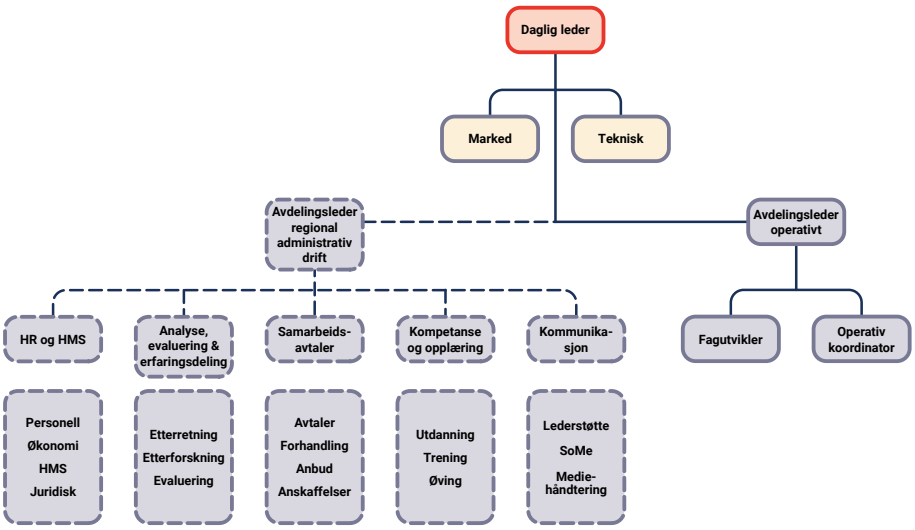
I alternativ 3 innlemmes konkrete funksjoner i Sør-Øst 110. Disse funksjonene vil ha ansvar for administrative driftsoppgaver, samlet under én enhet for å styrke profesjonalitet og ekspertise, og dermed skape helhetlig verdi for hele regionen.

Organisasjonen kan bygges på eksisterende stillinger i regionen, som omorganiseres under én ledelse. Illustrasjonen for dette alternativet skisserer en struktur der en regional avdelingsleder har det overordnede ansvaret. Intensjonen er at den regionale organisasjonen skal ivareta disse funksjonene på vegne av hele regionen, slik at Sør-Øst 110 både avlaster og håndterer en rekke administrative oppgaver for brann- og redningsvesenene i regionen, i normal drift og ved hendelser.

Det er ikke et krav eller en nødvendighet at alle ressursene skal være fysisk samlokalisert, men de skal kunne benyttes på tvers av brann- og redningsvesenene og organiseres under Sør-Øst 110.

I illustrasjonen for alternativ 3 har arbeidsgruppen valgt å fremheve de kategoriene som antas å ha størst effekt for hele regionen. Disse er også områder som relativt enkelt kan adresseres og implementeres på regionalt nivå.

- HR og HMS – Eksempelvis er kravene til HR og HMS økende, og det er et gjennomgående behov for profesjonell støtte og erfaring knyttet til dette området i regionen. Personellforvaltning og juridisk bistand er kompetanse som kan brukes på tvers av alle brann- og redningsvesen i regionen.
- Analyse, evaluering og erfaringsdeling – Dette området har stort utviklingspotensial i regionen. Hva er rutinene for at hele regionen skal lære av erfaringer fra hendelser? Hvordan er erfaringslæring systematisert på tvers av brann- og redningsvesenene? Det finnes et betydelig mulighetsrom for å samle regionen og utvikle den til en mer profesjonell og lærende organisasjon.
- Samarbeidsavtaler – Bygger videre på alternativ 2, men med en mer profesjonell forvaltning og et noe utvidet mandat. Dette omfatter blant annet anskaffelser, oppfølging av avtaler, anbudsprosesser og generell forvaltning.
- Kompetanse og opplæring – Systematisk organisering av kurs og kompetanseheving i regionen. Dette inkluderer bistand til kompetansekartlegging, øvelser, utdanning og trening.
- Kommunikasjon – Profesjonalisering av regionens informasjonsarbeid, der informasjons- og kommunikasjonsrådgivere jobber systematisk og målrettet gjennom hele året. Fokusområdene inkluderer regionens omdømme, forebyggende kommunikasjon, informasjonsformidling og rekruttering. I tillegg kan denne funksjonen tilby lederstøtte, ta ansvar for mediehåndtering (pressevakt) og styrke bruken av sosiale medier. Ved å samle kommunikasjonen under én felles kanal kan regionen investere i større forebyggende kampanjer som alle brann- og redningsvesen kan dra nytte av.

Figur 8: Illustrasjon for alternativ 3

4.4 Alternativ 4 – Regional brannledelse

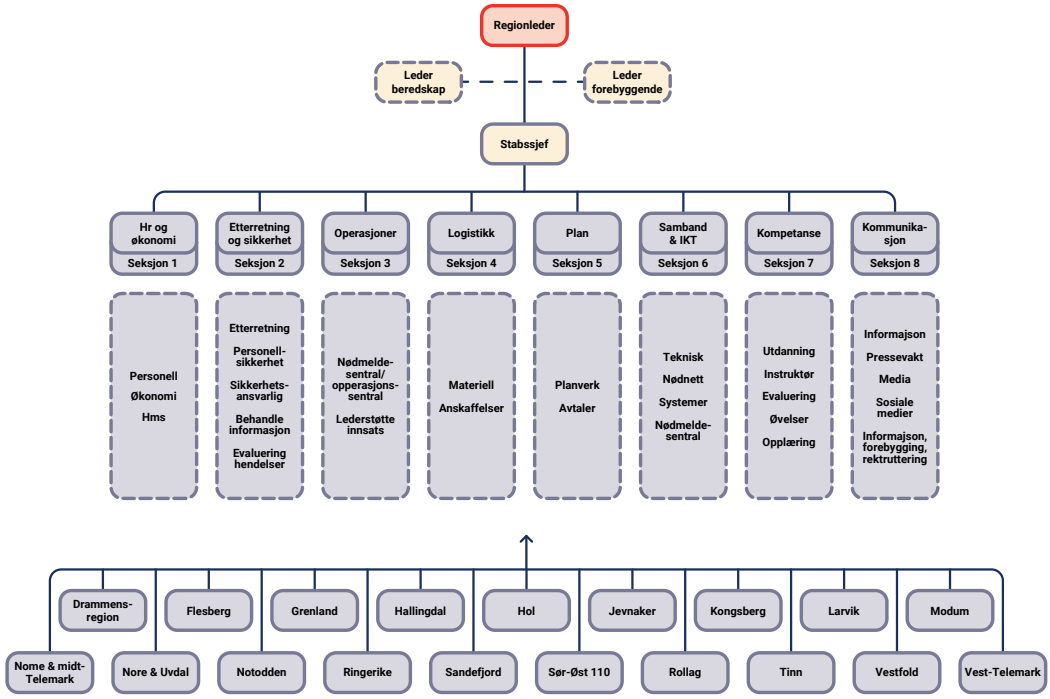
Alternativ 4 innebærer etablering av et regionalt brann- og redningsvesen for Sør-Øst brannregion. Dette vil innebære en felles brannledelse, en regional stab og stedlig ledelse i distriktene – tilsvarende dagens struktur.

På lik linje med alternativ 3 vil regionstaben ha ansvar for felles ressurser, drift og administrative oppgaver. I tillegg vil den ha et operasjonelt fokus på innsats gjennom operasjonsseksjonen (110-sentralen). Den operative innsatsen vil fortsatt ivaretas lokalt, i tråd med gjeldende lover og forskrifter. Denne organiseringen vil bidra til økt profesjonalitet og kvalitet som gjennomgående prinsipper i hele organisasjonen. Samtidig vil den legge til rette for standardisering av rutiner og prosedyrer, noe som kan gi positive effekter i håndteringen av hendelser på tvers av regionen. Den vil også gi større mulighet for en mer helhetlig og effektiv styring av ressurser i tilfeller hvor det er nødvendig.

Organisasjonsstrukturen, slik den er beskrevet i illustrasjonen, er basert på erfaringer fra blant annet Politiet og Forsvaret. Den er basert på en stabsmodell med ulike seksjoner som ivaretar et helhetlig regionalt ansvar innenfor sine fagområder. Listen over ansvarsområder per seksjon er ikke uttømmende, og det finnes et stort utviklingspotensial. Dette alternativet åpner for flere mulige løsninger – fra et fullverdig Sør-Øst brann- og redningsvesen til en overbyggende paraplyorganisasjon som støtter de lokale brann- og redningsvesenene.

I henhold til brann- og redningsforskriften § 11, skal brann- og redningsvesen med over 20 000 innbyggere ha én leder for brann- og redningsvesenet, én leder for det forebyggende arbeidet og én leder for beredskapsarbeidet. Et regionalt brann- og redningsvesen vil overstige dette innbyggertallet, og kravet vil dermed gjelde.

I det videre arbeidet må det vurderes om dette forskriftskravet skal ligge på de lokale brann- og redningsvesenene, eller om ansvaret skal overføres til den regionale ledelsen (skissert stiplet i illustrasjonen). Arbeidsgruppens innledende vurdering er at disse funksjonene kan ivaretas lokalt, mens den regionale ledelsen som et minimum bør forvalte og koordinere de tre grunnleggende fagområdene: forebyggende arbeid, beredskap og nødmeldesentralen.

Figur 9: Alternativ 4 med skisserte ansvarsområder innenfor hver seksjon (Listen er ikke uttømmende). Stiplet under Regiondeler er alternativet med forskriftskravet §11 illustrert ivaretatt regionalt.

4.5 Kostnadsmodeller

Som det henvises til i svarene fra de ulike brann- og redningsvesenene i regionen, så finnes det flere ulike kostnadsmodeller man kan benytte i forbindelse med de ulike alternativene. Alternativ 1 og 2 i stor grad lener seg på brann- og redningsvesenenes eksisterende ressurser og hvordan disse kan utnyttes bedre, og kostnadsfordeling kan i disse være enklere varianter som eksempelvis at brann- og redningsvesenene fakturerer hverandre basert på hvilke tjenester som leveres og til hvem (rekvirentkostnader). Alternativ 3 og 4 krever i større grad konkrete kostnadsmodeller for organisering, som f.eks. dekningsbidrag fra kommunene eller fordeling etter innbyggertall.

SSB og Kostra viser at vi har følgende økonomiske størrelser i vårt område:

Den enkelte deltakerkommunen har ansvar for den delen av samarbeidets samlede forpliktelser som svarer til kommunens andel.

...

Det interkommunale samarbeidet skal opprettes i henhold til kommuneloven kapittel 19 eller lov om interkommunale selskaper. Dersom det interkommunale samarbeidet ikke etableres som et eget rettssibjekt, skal det pekes ut en kommune som skal ha operativt og administrativt ansvar for det interkommunale samarbeidet for en periode på minst fem år av gangen.

Det er 6 kommuner i Vestfold, 17 kommuner i Telemark og 18 kommuner i Buskerud. Totalt har vi da 41 kommuner i Sør-Øst brannregion. Dette gir en stor kompleksitet, og gjør at forutsigbarhet og klare roller og ansvar, gir mulighet for en raskere respons og mer robust beredskap.

12058: Brann- og ulykkesvern - grunnlagstall og nøkkeltall, etter region, statistikkvariabel og år

	Brutto driftsutgifter til funksjon 338, 339, konsern (1000 kr)			
	2020	2021	2022	2023
Vestfold og Telemark	485 960	534 152	560 588	612 096
Buskerud	306 299	346 288	364 967	406 974
Totalt Sør-Øst brannregion	**792 259**	**880 440**	**925 555**	**1 019 070**

Ut ifra disse tallene så er det en økonomi på rundt en milliard kroner som går til brann- og ulykkesvern i vår region.Det finnes eksempler på samarbeid innenfor brannregionen med ulik grad av formalisering. Eksempelvis har vi samarbeidsavtale om skogbrannovervåking. I tillegg er alle kommuner med i IUA-samarbeid slik som Forskrift om kommunal beredskap mot akutt forurensning krever[24].

Forskrift om kommunal beredskap mot akutt forurensning § 7.Interkommunalt samarbeid mot akutt forurensning:

Kommunen skal delta i interkommunalt samarbeid om beredskap mot akutt forurensning som angitt i vedlegg 1. Hovedformålet med det interkommunale samarbeidet skal være å ivareta deltakerkommunenes plikt til å ha beredskap mot mindre tilfeller av akutt forurensning i henhold til forurensningsloven § 431.

Prosjektbasert samarbeid kan gi grunnlag for samarbeidsavtaler innenfor ulike fagområder, og dette vil kunne gi føringer for hvordan samarbeid om daglig drift kan gi effekt i form av standardisering og effektivisering. Videre kan avtaler om bistand ved hendelser gjøre at ressurser kan brukes på tvers. Eksempelvis vil utstyr og kompetanse enklere kunne kraftsamles ved større hendelser. Store hendelser er noe flere brannsjefer peker på som en utfordring i vår spørreundersøkelse.

Ytterligere formalisering vil kunne skje gjennom ulike rammeverk som nevnt over. Vestfold og Telemark Revisjon (VTR)[25] gjorde en vurdering rundt dette i juni 2020: Organisering av IUA Telemark.

24 Nærings- og fiskeridepartementet. (2022, Januar 04). Forskrift om kommunal beredskap mot akutt forurensning.

25 Vestfold og Telemark revisjon . (2020). Organisering av IUA Telemark

De laget en oversikt som gir et inntrykk av hva som må hensyntas ved valg av organisering og hadde følgende alternativer:

Dette gir tre mulige måter å organisere IUA på:

- Interkommunalt samarbeid (IKS) (eget rettssubjekt) [26]
- Kommunalt oppgavefelleskap (KO) som er eget rettssubjekt jf. kommuneloven kap. 19[27]
- Kommunalt oppgavefelleskap som ikke er eget rettssubjekt, jf. kommuneloven kap. 19, da med særskilte krav til vedtektene.

Det er disse alternativene som vil være aktuelle når det gjelder samarbeid innen kommunesektoren. VTR gjorde følgende sammenligning:

	IKS	KO
Myndighet til å opprette	Kommunestyret selv	Kommunestyret selv
Selskapsavtale/ samarbeidsavtale	Obligatorisk, krav til innhold, må vedtas og endres av kommunestyret	Obligatorisk, krav til innhold, må vedtas og endres av kommunestyret
Representantskap	Obligatorisk - eierorgan – alle eiere må være representert - ikke folkevalgt organ	Obligatorisk – eierorgan/styre – alle eierne må være representert - folkevalgt organ
Styre	Obligatorisk	Valgfritt
Daglig leder	Obligatorisk	Valgfritt
Saksbehandlingsregler	IKS-lovens regler	Kommunelovens regler
Selvstendig rettssubjekt	Ja	Valgfritt – skal bestemmes i samarbeidsavtalen
Regulatorisk rammeverk	Ja, sterkt regulert i loven	Ja, svakt – reguleres ellers i samarbeidsavtalen
Myndighet	Kan tildeles myndighet til enkeltvedtak	Kan ikke tildeles myndighet til enkeltvedtak

26 Kommunal- og distriktsdepartementet. (2000, Januar 01). Lov om interkommunale selskaper (IKS-loven).
27 Kommunal- og distriktsdepartementet. (2019, November 01). Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

Kommunene i vårt område valgte i hovedsak kommunalt oppgavefellesskap som ikke er eget rettssubjekt. Bakgrunnen for dette var at det gir en enklere organisering av IUA og lavere drifts-kostnader. På den andre siden har IKS mange fordeler, og er den vanligste samarbeidsformen for brann og redning i Norge i dag. Erfaringer fra slike samarbeid er stort sett positive. Erfaringen fra etablering av IUA i samsvar med ny kommunelov viser generelt at det er en komplisert prosess å etablere nye organisasjonsstrukturer, og vår vurdering er på bakgrunn av dette at bruk av gjeldende strukturer er å foretrekke og at formaliseringen skjer gradvis.

4.6 Tidsperspektiv

Som nevnt innledningsvis i kapittel 4 så representerer disse alternativene steg som kan tas, samtidig som det er valgt ambisjonsnivå som avgjør hvor mange steg man ønsker å ta. Generelt i brann- og redningsvesen er det sterk lokal tilknytning, og prinsippet om brannsjefens myndighet og lokalt selvstyre trekkes frem som utfordringer når man vurderer større regionale organisasjoner. Samtidig ser arbeidsgruppen at det er stor enighet blant brann- og redningsvesenene om at samarbeid på regionalt nivå er viktig nå og vil bli viktig fremover i tid.

Brann- og redningsforskriften setter krav til responstid og dimensjonering av brann- og redningsvesen lokalt, og ingen av de fire alternativene vil påvirke beredskapen i negativ forstand. Forskjellen i alternativene vi her presenterer kontra dagens organisering ligger i kraftsamling av ressurser og kompetanse slik at hele regionen får større utbytte av de samlede ressursene.

I tillegg til ressursene som regionen eier selv, finnes det muligheter for støtte fra frivillige slik som bønder/næringsliv og frivillige organisasjoner. Dette løses i hovedsak på lokalt nivå. Utover disse ressursene er det rutiner for rekvirering av nasjonale ressurser som helikopterbistand, Sivilforsvaret og Forsvaret.

I påvente av at det fastsettes en forskrift til forsvarsloven § 60 a som regulerer både hvordan offentlige og private aktører skal fremme bistandsanmodninger til Forsvaret, har Justis- og beredskapsdepartementet (JD) i samråd med Forsvarsdepartementet (FD) fastsatt Rundskriv[28] om Forsvarets bistand til offentlige myndigheter og andre beredskapsaktører med ansvar for samfunnssikkerhet, kritiske samfunnsfunksjoner eller kritisk infrastruktur mv. Rundskrivet gir føringer for hvordan de mest sentrale statlige aktørene for bistandsanmodninger etter nevnte bestemmelse skal behandle bistandsanmodninger, og at JD og FD utøver reaktiv styringsrett også i slike saker (tilsvarende som for bistandsinstruksen). Hensikten er at slike anmodninger skal gå raskere å behandle og regional samordning av behov vil gjøre prosessen enklere gjennom en regional struktur.

Større utbytte mener vi oppnås i samtlige alternativer, men nytteverdien øker for hvert av alternativene/stegene. Det er likevel en lang vei å gå for å komme dit, og det finnes tydelig noen grep som enkelt kan gjøres for å styrke det regionale samarbeidet uten at man arbeider mot et regionalt brann- og redningsvesen. Eksempelvis vil det være stort utbytte av å koordinere en regional kommunikasjon og informasjonsstrategi, etablere regionale ordninger for evaluering, samarbeide om innkjøp, beredskapsplaner og kontinuitetsplanlegging, ved å f.eks. opprette ulike prosjektorganisasjoner (alternativ 1) eller jobbe mot en formalisert samarbeidsavtale som avklarer hvordan dette kan løses regionalt i stedet for lokalt.

28 Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB). (2023). Rutine for: Koordinering og prioritering av støtte fra Forsvaret m.m.

5. Arbeidsgruppens anbefalinger

Arbeidsgruppen har vurdert alternativene og har en klar anbefaling at Sør-Øst brannregion jobber stegvis gjennom alternativene med ambisjon om å gjennomføre alternativ 4.

Alternativene er ikke gjensidig avhengige av hverandre som steg, og regionen kan gå rett på eksempelvis alternativ 3, uten å ha gjennomført de to første alternativene. Det er uansett viktig å presisere at alternativ 1 kan sees på som et nødvendig steg for å iverksette steget mot et fremtidsrettet regionalt samarbeid.

Det anbefales å iverksette alternativ 1 med fokus på å gjennomføre alternativ 2 og 3 for å kunne legge til rette for alternativ 4 i fremtiden.

Anbefalingen kan sees på som en langtidsplan på flere år, men det er flere umiddelbare gevinster som kan hentes ut gjennom de første alternativene. Det å se på de fire alternativene som en prosess i stedet for et endemål er sentralt i vår anbefaling. Ved å se dette som en prosess vil det være mange gevinster som vil komme underveis, slik at en ikke venter på en sluttilstand for å måle suksess.

I en verden i stadig endring er det viktig å kunne justere og tilpasse underveis for å kunne få den ønskede fremtidige brann- og redningstjenesten i Sør-Øst brannregion. Arbeidsgruppens oppfatting er at ved å gjennomføre en stegvis utvikling av samarbeidet i Sør-Øst brannregion vil brann- og redningsvesenene kunne justere og tilpasse hvert steg etter de behovene som identifiseres underveis i utviklingsprosessen.

Den største umiddelbare gevinsten ligger i de arbeidsoppgavene som brann- og redningsvesenene gjør mellom hendelsene. Her er det stort potensiale i samarbeid og videreutvikling av brann- og redningstjenesten i Sør-Øst brannregion. Ved å først se på disse oppgavene mener arbeidsgruppen at det vil legge bedre til rette for videreutvikling av det beredskapsmessige samarbeidet og koordineringen.

Alternativ 1, 2 og 3 vil alle være en forbedring av dagens situasjon, men alternativ 4 har det største potensialet for forbedring av samarbeid og koordinering av tjenestene brann- og redningsvesenene leverer til samfunnet.

Det kan være flere måter å praktisk gjennomføre disse alternativene, men for at regionen skal få godt utbytte av dette samarbeidet må brann- og redningsvesenene ikke være redde for å handle og prøve ut variasjoner av modellene. Alternativ 1 har en svakhet som ikke er tidligere nevnt; medlemmene i prosjektgruppene gjør regionalt arbeid ved siden av sitt vanlige arbeid. Det vil naturlig nok være en dragkamp mellom lokalt og regionalt arbeid i denne modellen.

Ved å iverksette alternativ 3 gradvis med noen funksjoner til å begynne med, vil regionen kunne få tidligere gevinst innen de enkelte funksjonene som velges først. Et eksempel her er informasjonsarbeid.

Dette er et fagområde som arbeidsgruppen har identifisert som sårbart, og til tider fragmentert, gjennom alle brann- og redningsvesenene i regionen.

Nedenfor er arbeidsgruppens forslag til organisering:

Regional Avdelingsleder

- Ansvar: Overordnet ansvar for alle administrative driftsoppgaver og koordinering av funksjoner.

Kommunikasjon

- Funksjoner:
  - Informasjonsformidling
  - Forebyggende kommunikasjon
  - Mediehåndtering
  - Sosiale medier

Eksempel: En kommunikasjonsrådgiver kan utvikle og implementere forebyggende kampanjer, håndtere mediehenvendelser, og styrke regionens tilstedeværelse på sosiale medier.

Samarbeidsavtaler

- Funksjoner:
  - Anskaffelser
  - Oppfølging av avtaler
  - Anbudsprosesser

Eksempel: En innkjøpsansvarlig kan koordinere felles innkjøp av utstyr, sikre gode avtaler med leverandører, og administrere anbudsprosesser. Et slikt samarbeid kan redusere kostnader gjennom felles innkjøp og vedlikehold av utstyr.

Analyse, Evaluering og Erfaringsdeling

- Funksjoner:
  - Systematisering av erfaringslæring
  - Utvikling av rutiner for evaluering av hendelser

Eksempel: En analytiker kan samle data fra alle brann- og redningsvesenene etter hendelser, evaluere effektiviteten av responsen, og dele lærdommen med hele regionen.

HR og HMS

- Funksjoner:
  - Personellforvaltning
  - Juridisk bistand
  - HMS-støtte
  - Eksempel: En HR-spesialist kan bistå med rekruttering og opplæring på tvers av alle brann- og redningsvesenene i regionen, samt håndtere juridiske spørsmål som oppstår.

Kompetanse og Opplæring

- Funksjoner:
  - Kompetansekartlegging
  - Organisering av kurs og øvelser
  - Utdanning og trening

Eksempel: En opplæringskoordinator kan planlegge og gjennomføre felles øvelser og kurs for alle brann- og redningsvesenene, samt bistå med kompetansekartlegging.

Implementering

- Eksisterende stillinger: Omorganiseres under én ledelse.
- Fysisk samlokalisering: Ikke nødvendig, men ressursene skal kunne benyttes på tvers av brannvesenene.
- Helhetlig verdi: Styrker profesjonalitet og ekspertise, og skaper verdi for hele regionen.

Denne strukturen vil bidra til å avlaste brann- og redningsvesenene i regionen, samtidig som den sikrer en mer profesjonell og effektiv håndtering av administrative oppgaver.

Det vil være mulig å bygge videre på dette avhengig av behovene til regionen. I tillegg kan være lettere å løfte enkelte beredskapsfunksjoner, slik som stabsarbeid, lederstøtte og pressevakt, til regionalt nivå etter at de enkelte driftsfunksjonene er etablert.

6. Mandat – alternativ 1 – prosjektorganisering under Sør-Øst 110

Referanser:

A. Samarbeidsanalyse Sør-Øst brannregion

1. HENSIKT

Dette mandatet er forankret i Samarbeidsanalyse Sør-Øst brannregion og tar for seg alternativ 1 og mandat med myndighet for å iverksette alternativ 1 med mål å gjennomføre alternativ 2 og 3 for å legge til rette for alternativ 4 i fremtiden. Hensikten med mandatet er å tydeliggjøre sluttilstandene prosjektorganisasjonen skal oppnå i tidsperioden for mandatet.

2. SLUTTILSTANDER

Følgende sluttilstander anbefales for prosjektorganisasjonen:

Sør-Øst brannregion skal

1. stadfeste en felles grunnportefølje for Sør-Øst brannregion, lokalt og regionalt, innen forebyggende og beredskap.
2. etablere en felles regional IUA-struktur.
3. etablere en regional informasjonsavdeling rettet mot forebygging, informasjon, rekruttering og lederstøtte og herunder felles sosiale medier, informasjonskampanjer plan for pressevakt med mer.
4. etablere en felles regional anskaffelsesrutine – Herunder eks. felles uniform, annet utstyr med mer.
5. etablere en felles plan for hvordan regionen felles kan øke kompetanse og erfaring gjennom utdanning, trening og øving.

3. RAMMER

Prosjektorganisasjonen rapporterer til arbeidsutvalget for regionalt brannfaglig råd. Følgende tidsperiode er besluttet og er gjeldende for prosjektorganisasjonen: DD.MM.ÅÅ-DD. MM.ÅÅ.

4.PROSJEKTORGANISERINGENS SAMMENSETNING

Det skal etableres en prosjektorganisasjon som skissert i analysen, med en prosjektgruppe, en styringsgruppe og en referansegruppe. Sør-Øst 110 er organisasjonen som det er besluttet at skal være den overordnede organisasjonen rent strukturelt.

a. Prosjektgruppe
   En person i regionen skal dedikeres til å lede prosjektgruppen med relevante deltakere fra regionen. Det anbefales at prosjektlederen gjør dette 100% for å ivareta helhetlig fokus og kvalitet med en prosjektgruppe bestående av personell med gradert deltakelse.

b. Styringsgruppe
   Styringsgruppen kan bestå av arbeidsutvalget eller dedikerte brannsjefer som får myndighet på vegne av brannsjefene, daglig leder Sør-Øst 110 må være med.

c. Referansegruppe
   Referansegruppen kan for eksempel bestå av arbeidsgruppen som utarbeidet den regionale samarbeidsanalysen.

7. Referanser

Brannfaglig råd Sør-Øst. (2024). Mandat arbeidsgruppe SØ brannregion beredskapsanalyse .

Brannsjefer, S.-Ø. B. (2025, Januar 18). Spørreundersøkelse til Sør-Øst brannregion.
(A. r. samarbeidsanalyse, Intervjuer)

Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB). (2023). Rutine for: Koordinering og prioritering av støtte fra Forsvaret iht. Rundskriv om Forsvarets bistand til offentlige myndigheter og andre beredskaps-aktører med ansvar for samfunnssikkerhet, kritiske samfunnsfunksjoner eller kritisk infrastruktur mv. Tønsberg: Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB).

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. (2019). Analyse av krisescenarioer 2019.
Hentet fra DSB: https://www.dsbinfo.no/DSBno/2019/tema/aks-2019/?fbclid=IwAR1LWmZIJLN39fVK9j-f3E7hJx5ylkPvySH1rbTW19dcwvuBabLAyKy1sS9M

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. (2024, September).
Evaluering av ekstremværet Hans - Forebygging, beredskap og håndtering. Hentet fra DSB:
https://www.dsb.no/globalassets/dokumenter/rapporter/evalueringsrapport_hans.pdf

Etterretningstjenesten. (2025, Januar 24). FOKUS 2025 - Etterretningstjenestens vurdering av aktuelle sikkerhetsutfordringer. Hentet fra Regjeringen: https://www.regjeringen.no/contentassets/6290de-c36c374ee191e5c7dbba18a258/fokus2025-no-weboppslag-v3.pdf

Forsvarets Stabsskole. (2010). Håndbok for stabstjeneste i Forsvaret. Oslo: Forsvaret. Hentet fra:
https://www.nb.no/items/d697db63c5e4869ba126e18784265c5d

Justis- og beredskapsdepartementet. (2002, Juli 1). Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven).
Hentet fra Lovdata: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2002-06-14-20/

Justis- og beredskapsdepartementet. (2016, Desember 09). Meld. St. 10 (2016–2017) - Risiko i et trygt samfunn - Samfunnssikkerhet. Hentet fra Regjeringen: https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-10-20162017/id2523238/?ch=3#:~:text=I%20Norge%20baseres%20arbeidet%20med%20sam-funnssikkerhet%20p%C3%A5%20fire,naturhendelser%2C%20ulykker%20til%20sikkerhetspolitiske%20kriser%20og%20v%C3%A6pnet%20konflikt

Justis- og beredskapsdepartementet. (2021, Mai 09). Forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentralene (brann- og redningsvesenforskriften). Hentet fra Lovdata: https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2021-09-15-2755

Justis- og beredskapsdepartementet. (2023, Juni 16). Fremtidens brann- og redningsvesen - Helhetlig gjennomgang av brann- og reningsområdet. Hentet fra DSB: https://www.dsbinfo.no/DSBno/2023/rap-port/helhetlig-gjennomgang-av-brann-og-redningsomraadet/

Justis- og beredskapsdepartementet. (2024, Mars 22). Meld. St. 16 - Brann- og redningsvesenet - Nærhet, lokalkunnskap og rask respons i hele landet. Hentet fra Stortinget: https://www.regjeringen.no/conten-tassets/dbc69851e2be4e80a1ec1a42d0d4c912/no/pdfs/stm202320240016000dddpdfs.pdf

Justis- og beredskapsdepartementet. (2025). Tildelingsbrev 2025 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. Hentet fra Regjeringen: https://www.regjeringen.no/contentassets/3c537105c09c496d8a0b-5540f3e82623/tildelingsbrev-til-direktoratet-for-samfunnssikkerhet-og-beredskap-2025.pdf

Klima- og miljødepartementet. (1983, Oktober 01). Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven). Hentet fra Lovdata: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1981-03-13-KAPTEL_6#%C2%A743

Kommunal- og distriktsdepartementet. (2000, Januar 01). Lov om interkommunale selskaper (IKS-loven). Hentet fra Lovdata: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-01-29-6

Kommunal- og distriktsdepartementet. (2019, November 01). Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven). Hentet fra Lovdata: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83/kap19#kap19

Nasjonal sikkerhetsmyndighet. (2025, Februar 5). Risiko 2025. Hentet fra NSM: https://nsm.no/getfile.php/1314212-1738741587/NSM/Filer/Dokumenter/Rapporter/Risiko%202025.pdf

Nærings- og fiskeridepartementet. (2022, Januar 04). Forskrift om kommunal beredskap mot akutt forurensning. Hentet fra Lovdata: https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2022-01-04-10

Politidirektoratet. (2020, Mai 11). PBS I - POLITIETS BEREDSKAPSSYSTEM DEL I - Retningslinjer for politiets beredskap. Hentet fra Politiet: https://www.politiet.no/globalassets/dokumenter-strategier-og-horinger/pod/pbsi.pdf

Politiets sikkerhetstjeneste. (2025, Februar 5). Nasjonal trusselvurdering 2025. Hentet fra PST: https://www.pst.no/globalassets/2025/nasjonal-trusselvurdering-2025/nasjonal-trusselvurdering-2025_no_web.pdf

Reuters. (2009, November 20). EU says it has solved the Kissinger question. Hentet fra Reuters: https://www.reuters.com/article/world/us-politics/eu-says-it-has-solved-the-kissinger-question-idUSTRE5AJ00B/

Samfunnsbedriftene. (2025, Januar 14). Totalberedskapsmeldingen svikter lokalt. Hentet fra Samfunnsbedriftene: https://www.samfunnsbedriftene.no/artikkel/totalberedskapsmeldingen-svikter-lokalt

Statsforvalteren i Oslo og Viken. (2022). FylkesROS 2022 - Risiko og sårbarhetsanalyse for Oslo og Viken.

Statsforvalteren i Vestfold og Telmark. (2024). FylkesROS Vestfold og Telmark 2024-2027.

Totalberedskapskommisjonen. (2023, Juni 5). Norske offentlige utredninger - Nå er det alvor - Rustet for en usikker fremtid. Hentet fra Regjeringen: https://www.regjeringen.no/contentassets/4b9ba57bebae44d2bebfc845ff6cd5f5/no/pdfs/nou202320230017000dddpdfs.pdf

Vestfold og Telemark revisjon . (2020). Organisering av IUA Telemark - Organisering av interkommunalt utvalg mot akutt forurensning i Telemark etter ny kommunelov.

MAI — 2025